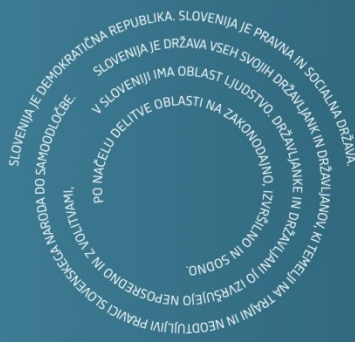




REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

SEJNI ZAPISI DRŽAVNEGA ZBORA 8. IZREDNA SEJA

(23. december 2014)



UVOD

Državni zbor kot najvišja predstavniška in zakonodajna institucija v Republiki Sloveniji, ki opravlja tudi vse ostale funkcije sodobnega parlamenta, izvaja večji del svojih pristojnosti na rednih in izrednih sejah. Seje javnost lahko spremlja v dvorani ali preko televizijskih in spletnih prenosov.

Vsebina sej pa postane pregledno dostopna v obliki sejnih zapisov.

Državni zbor vsako sejo zvočno posname. Simultano ob zvočnem zajemanju nastaja besedilo, ki je na spletu dostopno s približno polurnim zamikom. V uredništvu sejnih zapisov se ob poslušanju zvočnega posnetka preveri avtentičnost zapisanega, besedilo pa se uredi v skladu s strokovnimi merili prenosa govorjene besede v zapisano. Takšno preverjeno in jezikovno urejeno besedilo na spletnem naslovu zamenja prvi zapis.

Besedilo celotne seje se izda tudi v publikaciji Sejni zapisi Državnega zbora. Sejni zapisi vsebuje dnevni red, sprejet na seji Državnega zbora, kazalo, iz katerega je razviden potek seje in v katerem so točke dnevnega reda in govorniki, osrednji del je besedilo seje, zapisano v prvi osebi, na koncu pa je dodan še indeks govornikov.

Sejni zapisi so zgodovinski dokument in vir za preučevanje parlamentarne zgodovine, tradicije, predstavniške demokracije in jezikovne kulture.

Sejni zapisi Državnega zbora. 8. izredna seja (23. december 2014)

ISSN 2385-9490

Pripravi: Dokumentacijsko-knjižnični oddelek

Urednici: Tatjana Mirt Kavšek, dr. Vesna Moličnik

Izdajatelj: Državni zbor

Naslov: Šubičeva 4, 1102 Ljubljana

Telefon: +386 1 478 94 00

Leto izida publikacije: 2016

www.dz-rs.si



DNEVNI RED 8. IZREDNE SEJE

1. točka dnevnega reda: PONOVRNO ODLOČANJE O ZAKONU O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZAPOSLOTITVENI REHABILITACIJI IN ZAPOSLOVANJU INVALIDOV (ZZRZI-D), EPA 187-VII



VSEBINA

Določitev dnevnega reda	5
1. točka dnevnega reda: PONOVO ODLOČANJE O ZAKONU O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZAPOSLOTITVENI REHABILITACIJI IN ZAPOSLOVANJU INVALIDOV (ZZRZI-D), EPA 187-VII	5
ALOJZ KOVŠČA	5
UROŠ PRIKL	6
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	7
MARIJAN POJBIČ.....	7
MAG. JANA JENKO	8
MARIJA BAČIČ	8
LUKA MESEC.....	9
IVA DIMIC	10
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER.....	10
IRENA GROŠELJ KOŠNIK	11

Državni zbor

VII. mandat

8. izredna seja

23. december 2014

Predsedujoči: dr. Milan Brglez.....predsednik Državnega zbora

Seja se je začela 23. decembra 2014 ob 15. uri.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam 8. izredno sejo Državnega zbora, ki sem jo sklical na podlagi prvega odstavka 58. člena in drugega odstavka 60. člena Poslovnika Državnega zbora. Obveščen sem, da se današnje seje ne more udeležiti naslednja poslanka in poslanci: gospa Eva Irgl, gospod Andrej Čuš, dr. Franc Trček, gospod Franc Laj, dr. Bojan Dobovšek, mag. Branko Grims, dr. Matej T. Vatovec, gospod Roberto Battelli in dr. László Göncz Na sejo sem vabil predstavnika Državnega sveta ter predstavnike Vlade. Vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na **določitev dnevnega reda** 8. izredne seje Državnega zbora. Predlog dnevnega reda ste prejeli danes, 23. decembra 2014, s sklicem seje. O predlogu dnevnega reda bomo odločali v skladu s prvim odstavkom 64. člena Poslovnika Državnega zbora.

Zboru predlagam, da za današnjo sejo določi dnevni red, kot ste ga prejeli s sklicem. Prehajamo na odločanje. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 73, proti nihče.

(Za je glasovalo 73.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red 8. izredne seje zbora določen.

Prehajamo na **1. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PONOVO ODLOČANJE O ZAKONU O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZAPOSLOTITVENI REHABILITACIJI IN ZAPOSLOVANJU INVALIDOV.**

Državni svet je na 12. izredni seji 22. decembra 2014 zahteval, da Državni zbor na podlagi tretje alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije pred razglasitvijo ponovno odloča o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov.

Za obrazložitev zahteve dajem besedo predstavniku Državnega sveta gospodu Alojzu Kovšci.

ALOJZ KOVŠCA: Spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovana ministrica, spoštovane poslanke in poslanci!

Državni zbor Republike Slovenije je na 3. redni seji dne 16. 12. 2014 sprejel Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov, in sicer po nujnem postopu. Vlada Republike Slovenije je kot predlagateljica zakona ni dala prepričljive utemeljitve, ki bi dokazovala tako nujnost postopka kakor tudi predvideni finančni učinek ukrepa z vidika uravnoteženja proračuna za leto 2015. Osnovna težava pri obravnavi tega zakona je v tem, da je v celoti podrejen uveljavitvi fiskalnega ukrepa, ki se odraža v drugem odstavku 7. člena novele, ki spreminja dosedANJI 74. člen Zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov. Gre namreč za odvzem dela javnih sredstev invalidskim podjetjem, ki se v njih oblikujejo kot strogo namenska javna sredstva in uporabljajo kot državne pomoči izključno za namene usposabljanja in zaposlovanja invalidov v invalidskih podjetjih pod posebnimi pogoji. V zakonodajnem postopku se ni navedlo niti enega samega dejstva, ki bi upravičilo nenadno zmanjšanje teh sredstev, še posebej, ker se s temi sredstvi ustvarja možnosti za zaposlovanje invalidov oziroma se omogoča nadaljnji obstoj invalidskih podjetij. Obrazložitev ukrepa je objektivno vsebinsko in formalno zavajajoča, kajti ne drži trditev, da se zmanjšujejo samo ekonomske olajšave za plače neinvalidov. Vsi odstopljeni prispevki, tako invalidov kot neinvalidov, se v invalidskih podjetjih namreč obračunavajo kot strošek poslovanja na trgu. Šele zatem se izločijo na posebni konto in uporabljajo izključno za namene usposabljanja in zaposlovanja invalidov, kar enotno regulira Uredba Komisije EU številka 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgov pri uporabi členov 107 in 108 pogodbe. Torej kakršnakoli uporaba teh državnih pomoči za plače neinvalidov je nezakonita in sankcionirana. Upravičevanje ukrepa z obrazložitvijo, da se izenačuje obremenitev plač neinvalidov, ne spremeni dejstva, da ukrep zaradi narave pridobivanja in porabe teh sredstev prizadene celotne razvojne

možnosti invalidskega podjetja in njegovo sposobnost za konkurenčno tekmovalje na tržišču v kriznih razmerah. Če z vidika državnega uravnavanja plačne politike prihaja do nepravilnosti pri poslovanju posameznih invalidskih podjetij, naj pristojni državni organi ustrezno ukrepajo na podlagi obstoječih zakonskih določil, ta jim že sedaj dajejo dovolj pooblastil. Nesmotno in krivično pa je, da vsa invalidska podjetja nimajo enakih pogojev za gospodarjenje in da se nepregledno bolj obremenjujejo tista invalidska podjetja, ki delujejo na višji tehnološki ravni in tudi dosegajo večjo dodano vrednost. Od celotnega predvidenega paketa vladnih ukrepov na področju gospodarstva je sprejeti ukrep v zvezi z invalidskimi podjetji najbolj daljnosežen in obenem tudi najbolj v nasprotju z osnovnim namenom, to pa je razbremenitev gospodarstva. Načelno vprašanje je tudi to, zakaj se ta fiskalni ukrep za leto 2015 spreminja v trajni ukrep. Sprejeti zakon je problematičen tudi zato, ker ne povzema vseh pozitivnih sprememb, ki so bile uveljavljene z že prej citirano uredbo Evropske unije. Invalidska podjetja so objektivno sestavni del socialne ekonomije, ki je podprta s sistemskimi ukrepi tudi v okviru Evropske unije, zaradi česar apeliramo na Vlado Republike Slovenije, naj brez ustreznih analiz ne spreminja pogojev gospodarjenja invalidskih podjetij in naj njihov pomen celovito oceni in ovrednoti tudi s stališča gospodarske politike v Sloveniji.

Zaradi vsega naštetega je Državni svet sprejel zahtevo, da Državni zbor Republike Slovenije ponovno odloča o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov. Pozivam vas, da to našo zahtevo dobro proučite in odločite drugače. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zahtevo je obravnaval Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku gospodu Urošu Priklu.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, spoštovane kolegice in kolegi, ministrica!

Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide je obravnaval zahtevo Državnega sveta, da Državni zbor ponovno odloča o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov. Omenjeni predpis je Državni zbor sprejel po nujnem postopku, ki ga je predložila Vlada, in sicer na 3. seji 16. decembra 2014. Seji odbora so prisostvovali: predstavnik Državnega sveta, predstavniki Vlade z ministrico za delo, družino in socialne zadeve in enake možnosti, predstavnica Zakonodajno-pravne službe ter predstavniki Zavoda invalidskih podjetij Slovenije. Uvodoma je predstavnik Državnega sveta v obrazložitvi podrobneje predstavil razloge za zahtevo po

ponovnem odločanju o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov. Ministrica je v predstavitvi mnenja povedala, da Vlada podpira cilje zakona in na kratko predstavila posamezne razloge, zaradi katerih se zavračajo navedbe Državnega sveta. Prav tako je Zakonodajno-pravna služba v svojem mnenju ugotovila, da se navedbe Državnega sveta v zahtevi za ponovno odločanje ne nanašajo na vprašanja, povezana s presojo o primernosti zakonske ureditve, ki so vsebinske narave, kar pomeni, da presega okvir Zakonodajno-pravne službe. Sledila je razprava, kjer je bilo s strani zagovornikov zahteve za ponovno odločanje vzpostavljeno stališče, da Vlada kot predlagateljica zakona ni dala prepričljive utemeljitve, ki bi dokazovala tako nujnost postopka kakor tudi predviden finančni učinek ukrepa z vidika uravnoteženja proračuna. Prav tako je bilo izpostavljeno stališče, da je treba takšne ukrepe temeljito proučiti, saj pomeni zaposlovanje invalidov dodano vrednost v družbi, in omogočiti invalidom lažje vključevanje v družbo kot tako.

Glede na številne argumente nasprotnikov veta Državnega sveta, ki so opozarjali, da prihaja v invalidskih podjetjih do nekaterih zlorab, pa je bilo poudarjeno, da je treba to urediti s pristojnimi službami, inšpekcijo, in sicer dolgoročno in trajno. Gospa ministrica je poudarila, da država s tem ukrepom ne omejuje števila zaposlenih, niti višine plač. Omejuje le višino prispevkov za plače neinvalidov v invalidskih podjetjih. Invalidska podjetja bodo za zaposlene neinvalidne delavce oproščena plačila prispevkov za socialno varnost le do višine trikratnika minimalne plače. Le do višine pa pomeni do zneska 2 tisoč 367,45 evrov. Država bi lahko tudi krčila višino državnih pomoči, kar dopušča EU, in jih zmanjšala ter omejila njihovo porabo, pa se za tak ukrep ni odločila, in Evropska uredba v Republiki Sloveniji v celoti velja. To je bistveno. Država vodi politiko invalidskega varstva po svojih najboljših močeh. Dejstvo pa je, da so vedno stvari, ki jih je mogoče in možno tudi izboljšati. Tako tudi ta predpis. Ob koncu razprave je bilo poudarjeno, da je zakon dober, da pa je prav, da se ga kdaj v prihodnosti tudi dopolni oziroma spremeni, če bi se v praksi pokazale velike težave.

Po razpravi je odbor z večino vseh članov sprejel naslednje mnenje: Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov je ustrezen. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za obrazložitev mnenja dajem besedo predstavnici Vlade kot predlagateljici zakona, ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Spoštovani predsednik Državnega zbora, drage poslanke in poslanci, državni svetniki!

Veliko je bilo o tem zakonu že povedanega. Morda je prav, da ta zbor pred odločanjem še enkrat z nekaterimi dejstvi seznanimo predvsem zato, da se ta občutek, da posegamo v pravice invalidov, da bomo uničili zaposlovanje v invalidskih podjetjih, da malce v perspektivo števil in stran od občutkov. Dejstvo je, da smo imeli 30. 11. 2014 v naši državi zaposlenih 31 tisoč 737 invalidov. Od tega jih je bilo zaposlenih v invalidskih podjetjih 5 tisoč 812. V invalidskih podjetjih obstaja posebna ureditev, država odstopi socialne prispevke tako za zaposlene invalide kot neinvalidne. V letu 2013 je znesek te subvencije, ki gre za državno pomoč, znašal okoli 44 milijonov. Večina subvencij na zaposlitev zaposlenega v invalidskem podjetju invalida znaša tako na mesečni ravni 730 evrov, medtem ko je za zaposlenega invalida v neinvalidskem podjetju ta bistveno nižja in je tam okoli 70 evrov. Na obstoječe podatke, ki so, smo v letu 2013 dali 44 milijonov z vidika odstopljenih prispevkov invalidskim podjetjem. Na podlagi plač, ki so v septembru znane, je omejitev, ki jo postavljamo za neinvalidne na trikratnik minimalne plače, ki znaša 2 tisoč 367 evrov, a je ocena, da bo državnih pomoči za invalidska podjetja, ki jih je 141 v naši državi, 3 milijone manj. Poudarjam, da gre za številke, ki so bile v septembru. Pogledamo nekaj zelo pomembnih dejstev. Ko pogledamo Fursove podatke ugotovimo, da je plač v invalidskih podjetjih, ki so višje od 2 tisoč 367 evrov bruto za neinvalidne, da je takih posameznikov 603, da govorimo o njihovi povprečni plači, ki znaša 3 tisoč 447 evrov in da na to plačo bo še vedno država z vidika prispevkov sofinancirala 68 % le-teh. Dejstvo je, da pa imamo v invalidskih podjetjih tudi nekaj zelo visokih prejemkov. Mislim, da se verjetno strinjate s tem, da ni nikakršne potrebe, da država plačam, ki znašajo tudi do 15 tisoč in več evrov plačuje prispevke v celoti. Bi pa poudarila, da to ne pomeni, da lahko invalidska podjetja, in verjamem, da se bodo prilagodila na ta način, namesto 15 tisoč evrov plače zaposlijo več ljudi z nižjo plačo in dobijo prispevke v celoti plačane, kar pomeni, da pridejo lahko na obseg državne pomoči enak. Poudarjam, gre za podatke na podlagi plač v septembru 2014, da je ocena, da bo privarčevano 3 milijone evrov. Nikakor ne gre tudi na obstoječa dejstva, tudi če obstanejo plače, ker verjetno se pa strinjamo vsi, da gre za gospodarske družbe, v katere ni možen poseg z višino omejevanja plač, prav pa je, da rečemo, do katere višine plač pa država plačuje prispevke za socialno varnost v celoti. Je pa pomembno, da lahko s širjenjem števila zaposlenih lahko tudi na drugačen način to višino subvencij prenesejo notri, če tako rečem.

Pa še en zanimiv podatek. Ko pogledamo, kako je bilo teh 44 milijonov evrov, kar gre za državno pomoč, porazdeljenih, v letu

2013 dejansko največji delež, to je skoraj 83 %, gre za plače neinvalidov, medtem ko za pokrivanje dodatnih stroškov, nastalih zaradi zaposlovanja invalidov, se razdeli približno 3,64 %, v investicije v prostore in opreme pa gre zgolj, kar je tudi razumljivo, nobene vrednostne sodbe ne dajem, ampak gre 13,41 %. In še ena stvar, ki se je sedaj že štirikrat pojavila, uredba, ki je začela veljati s 1. 7. 2014, ki je bila s strani Evropske unije, ki določa za celoten notranji trg pravila izjem, je neposredno uporabljiva v našem pravnem redu. Tudi ta zakon, ki je pred vami, se ... / znak za konec razprave ... / torej ni nikakršnih razlik za invalidska podjetja glede na splošno skupinske izjeme, ki veljajo na notranjem trgu.

Jaz mislim, da so to razlogi, da lahko danes brez slabe vesti, brez tega, da bi imeli občutek, da posegate v pravice invalidov na trgu dela, podprete ta zakon. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo dajem predstavnikom poslanskih skupin za predstavitev stališč.

Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke in v njenem imenu gospod Marijan Pojbič.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Spoštovani!

Pred nami je odločanje o vetu Državnega sveta Republike Slovenije glede Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov, ki ga je Vlada Republike Slovenije vložila v zakonodajno proceduro po nujnem postopku in iz sistema invalidskih podjetij jemlje približno 3 milijone evrov, torej približno eno desetino tistega, kar bo za finančno konsolidacijo prispeval celotni javni sektor. Državni svet Republike Slovenije je izglasoval veto zaradi razlogov, na katere smo že opozarjali v Slovenski demokratični stranki, in sicer da je edini namen zakona varčevanje na račun invalidov, ki so zaposleni v invalidskih podjetjih. Gre za odvzem dela javnih sredstev invalidskim podjetjem, ki se v njih oblikujejo kot namenska sredstva in se uporabljajo izključno za namene usposabljanja in zaposlovanja invalidov v invalidskih podjetjih. S tem invalidska podjetja ustvarjajo dodano vrednost, iz katere lahko zaposlujejo invalide, ki bi bili sicer še toliko bolj odvisni od državne pomoči. Državni svet navaja: "Obrazložitev tega ukrepa je objektivno, vsebinsko in formalno zavajajoča, kajti ne drži trditve, da se zmanjšujejo samo ekonomske olajšave za plače neinvalidov. Vsi odstopljeni prispevki tako invalidov kot neinvalidov se v invalidskih podjetjih obračunajo kot strošek poslovanja na trgu ter šele za tem izločijo na posebni konto in uporabljajo izključno za namene usposabljanja in zaposlovanja invalidov, kar enotno regulira uredba komisije EU z dne 17. julija 2014. Kakršnakoli uporaba teh državnih pomoči za plače neinvalidov je zakonita in sankcionirana."

Koalicija s tem zakonom sicer določa mejo za oprostitev plačila prispevka samo za zaposlene neinvalidne v invalidskih podjetjih, vendar to očitno pomeni zmanjšanje sredstev tudi za zaposlovanje samih invalidov. Po pojasnilih Državnega sveta Republike Slovenije se torej ti prispevki obračunajo posebej in ostanejo namenjeni za zaposlovanje invalidov. Pred nami je torej ponovno predlog zakona, ki vsebuje dodatno obremenjevanje invalidskih podjetij tako v finančnem smislu kot tudi v smislu dodane vrednosti, saj je ukrep usmerjen proti tistim zaposlenim v invalidskih podjetjih, ki predstavljajo dodano vrednost v smislu zaposlovanja visoko kvalificiranega kadra, od katerega zaposleni invalidi v invalidskih podjetjih pridobivajo delovne izkušnje in ki invalidskim podjetjem ustvarjajo dodano vrednost.

Že v prvih obravnavah zakona smo opozorili, da izračuni Zavoda invalidskih podjetij Slovenije kažejo, da ob upoštevanju vseh dejavnikov država na mesec nameni na zaposlenega invalida le 27,49 evra, kar je bistveno manj v primerjavi z zneski, ki bi jih država dajala za te iste nezaposlene invalide preko socialnih transferjev.

Predlog zakona s strani leve politične opcije predstavlja v roku štirih let že drugi zakon, ki neutemeljeno, brez jasnega cilja in neodgovorno obremenjuje invalidska podjetja. Predlog zakona ni usklajen s socialnimi partnerji. Vlada očitno ni imela niti resnega namena, da bi z invalidskimi podjetji našla skupni cilj ali da bi ta svoj poseg upravičila s kakšnim drugim razlogom, kot s tem, da je treba privarčevati na invalidskih podjetjih. Ugotovimo lahko, da je na eni strani Vlada popustila javnemu sektorju pri izvajanju fiskalne politike, na drugi strani pa ukrepe varčevanja izvaja tam, kjer je to najmanj pravično ali celo neracionalno.

Glede na vse navedeno v Slovenski demokratični stranki temu zakonu nasprotujemo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije in v njenem imenu mag. Jana Jenko.

MAG. JANA JENKO (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod predsednik. Vsem skupaj prav lep pozdrav!

Tudi po proučitvi razlogov, zaradi katerih Državni svet nasprotuje zakonu, v naši poslanski skupini še vedno ocenjujemo, da je zakon primeren in ustrezen, predvsem pa da ne ogroža obstoja oziroma nadaljnjega razvoja invalidskih podjetij. Torej ni škodljiv za invalidska podjetja. Bistvo te novele in tudi srž problematiziranja Državnega sveta je v zmanjšanju oziroma v omejitvi oprostitve plačila socialnih prispevkov za neinvalidne, zaposlene v invalidskih podjetjih. Kot vemo, so invalidska podjetja, ki zaposlujejo do 40 % invalidov, sedaj v celoti oproščena plačila prispevkov oziroma jih v socialne blagajne plača država, torej proračun

oziroma če hočete, še drugače povedano, vsi davkoplačevalci. Obravnavana novela se tega ne dotika. Tista invalidska podjetja, ki pa dosegajo kvoto invalidov 50 %, pa so po veljavni zakonodaji oproščena plačil prispevkov za vse kategorije delavcev, torej tako za invalide kot neinvalidne. Pri teh podjetjih pa obravnavana novela posega v plačilo prispevkov na način, da se omeji višina prispevanja s strani države, in sicer nad tistimi plačami, ki so višje od trikratnika minimalne plače. Torej za razliko nad bruto plačo 2 tisoč 367 evrov bodo po novem invalidska podjetja sama krila ta delež socialnih prispevkov. Iz gradiva, ki ga je posredovalo Ministrstvo za delo, je razvidno, da izmed vseh zaposlenih neinvalidov, ki jih je 5 tisoč 411, 603 prejemajo plačo višjo od trikratnika minimalne plače. Večini v Poslanski skupini Desus se zdi to glede na javnofinančno stanje države sprejemljiv in upravičen ukrep države. Zlasti glede na dejstvo, da je po letu 2012 na podlagi spremembe zakona v smeri popolne oprostitve plačil prispevkov za obe kategoriji delavcev za kvoto 50 % zaposlenosti invalidov večina invalidskih podjetij prešla na to kvoto in da je višina plač neinvalidov v povprečju precej višja, kot so plače invalidov. Kot je bilo povedano ob sprejemanju zakona prejšnji teden v Državnem zboru v stališču Poslanske skupine Združene leve, gre pri invalidskih podjetjih za podjetja, kjer se mora gospodarska funkcija podrediti socialni. Ja, v tem se v naši poslanski skupini strinjamo. In ravno zaradi tega, ne glede na to, da so delovna mesta neinvalida mesta z višjo dodano vrednostjo, smo bili ob podatkih o prejemkih nekaterih vodstvenih kadrov v nekaterih invalidskih podjetjih zelo presenečeni. Tukaj socialna nota takšnega invalidskega podjetja nekako zbledi, se mi zdi.

Rada pa bi spomnila še na naslednje. Poleg oprostitve plačila socialnih prispevkov, ki jih bodo invalidska podjetja še naprej imela, ampak v nekoliko omejenem obsegu, pa imajo ta podjetja še celo paletu drugih vrst državnih pomoči in subvencij tako, da ni mogoče eklatantno trditi, da se država mačehovsko obnaša do teh podjetij oziroma do ranljivih skupin. Prav tako je tudi trditev, da bo predlagani ukrep prizadel celotne razvojne možnosti invalidskih podjetij in njegovo sposobnost za konkurenčno tekmovanje na tržišču, pretirana.

Ker razlogi, ki jih navaja predlagatelj veta, po naši oceni niso utemeljeni, bomo poslanke in poslanci Poslanske skupine Desus ponovno v večini glasovali za podporo noveli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov in v njenem imenu gospa Marija Bačič.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Spoštovani gospod predsednik, spoštovana gospa ministrica, spoštovane kolegice in kolegi.

Državni svet je na 12. izredni seji z dokaj tesno večino, 16 glasov za in 13 proti, sprejel zahtevo, da Državni zbor ponovno odloči o Predlogu novele Zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov. Izglasovani veto od nas zahteva, da o obravnavani materiji opravimo ponovni premislek. Zato smo v Poslanski skupini Socialnih demokratov pozorno proučili obrazložitev Državnega sveta. Ugotovili smo, da argumenti predlagatelja zahteve ne odstopajo od stališč nasprotnikov predloga novele zakona, s katerimi smo bili seznanjeni ob poprejšnjih obravnavah. Od minulega tedna, ko smo predlog večinsko podprli, pa do današnjega ponovnega odločanja tako niso nastopile nove okoliščine, ki bi bile podlaga za sprejetje drugačne odločitve. Še več. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je na dopoldanski seji odbora postreglo s podatki, ki nas utrjujejo v prepričanju, da je predlog zakona dober, saj na primeren način, ne na škodo invalidov preprečuje anomalije, ki jih je zakon dopuščal.

Spomnimo, za kaj pravzaprav gre. Zakon določa, da so invalidska podjetja z najmanj 50 % zaposlenih invalidov in tista, ki imajo od 40 do 50 % zaposlenih težjih invalidov, oproščena plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zdravstveno zavarovanje ter starševsko varstvo za vse zaposlene delavce, torej poleg invalidov tudi za neinvalidne. Plačevanje prispevkov v invalidskih podjetjih pa s sprejetjem tega predloga omejujemo le za tiste neinvalidne, ki imajo plačo 2 tisoč evrov neto. Iz javno dostopnih podatkov namreč izhaja, da se pozitiven ukrep, prvenstveno namenjen kot oblika spodbude pri zaposlovanju invalidov, v več primerih izkorišča kot priložnost izplačevanja neprimerljivo visokih plač neinvalidov. To je sicer povsem legalno, zato kakršnikoli posegi v plače neinvalidov v gospodarskih družbah niso mogoči, prav pa je, da se postavi meja, do katere višine plače neinvalidov bo država krila prispevke. Povedano drugače, plačevanje prispevkov v invalidskih podjetjih omejujemo le za vse neinvalidne, ki imajo plačo 2 tisoč evrov neto in več. Korektno je tudi, da zaradi razjasnitve zavajajočih navedb, ki se pojavljajo v javnosti, ponovimo: prvič, dejstvo je, da imajo v večini invalidskih podjetij neinvalidi višje plače kot invalidi, in drugič, delodajalec bo po uveljavitvi zakona plačal prispevke za neinvalidne, in to za tiste, katerih plača presega tisoč 972 evrov neto. A tudi ko bo plača presegla omenjeni znesek, delodajalec za zaposlenega neinvalida ne bo plačal polnih prispevkov, kar pomeni, da delna olajšava, če temu lahko tako rečemo, ostaja tudi za delavce neinvalidne. Delodajalec bo torej moral plačati prispevke delodajalca kot tudi delojemalca za vse neinvalidne delavce, katerih plača je višja od že omenjenega zneska. S predlaganim zakonom torej ne posegamo v pravice in položaj zaposlenih invalidov. Zanje se ne spreminja nič,

saj bodo še naprej v nespremenjeni obliki veljale oprostitve plačila prispevkov tako delodajalcev kot tudi delojemalcev.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov bomo zato Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov vnovič podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združene leve in v njenem imenu Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Spoštovani gospod predsednik, spoštovani zbor! Hvala za besedo.

Vlada predlaga, da se omejitev plačila prispevkov za delavce neinvalidne omeji na plače, ki so manjše od trikratnika povprečne bruto plače. Ta ukrep je na prvi pogled socialno pravičen – a samo na prvi pogled. Oprostitev plačila prispevkov delodajalca namreč ne koristi zaposlenim z visokimi plačami, ampak invalidskemu podjetju kot celoti. S stališča delovanja invalidskega podjetja, s stališča socialne funkcije, za katero se zadržana sredstva uporabijo, je popolnoma vseeno, ali je ta oprostitve vezana na plače neinvalidov ali na kaj drugega, važna so sredstva. Z državno pomočjo je zato omogočena zaposlitev delavcev, ki v običajnih podjetjih ne bi mogli dobiti zaposlitve in so hkrati ena od najbolj ranljivih skupin na trgu dela. Ukrep je zato socialno nepravičen in zanj tudi ni utemeljenih javnofinančnih predlogov. Vlada je v odgovoru Državnemu svetu sicer navedla, da bodo invalidska podjetja, ki uporabljajo zahtevnejše tehnologije, zaradi predlaganega ukrepa izgubila okoli 10 % sedanje državne pomoči. Veliko invalidskih podjetij že tako posluje na meji rentabilnosti. Zavod invalidskih podjetij je izračunal, da bi invalidska podjetja brez državne pomoči poslovala z visoko izgubo, kar pomeni, da marsikakšno ne bi več poslovalo. Ministrica za delo je prejšnji teden poskušala zmanjšati pomen tega ukrepa z navajanjem podatka, da je v invalidskih podjetjih zaposlenih manj kot 20 % invalidov. Večina jih dela na tako imenovanem odprtem trgu. Vendar tu gre pogosto za različne kategorije invalidov, za delavce, ki na odprtem trgu ne bi mogli dobiti zaposlitve. Statistika potrjuje predvidevanje, da je trg sovražen do invalidskih podjetij. Število delavcev invalidov, zaposlenih na odprtem trgu, se je namreč od leta 2006 zmanjšalo za 6,4 %, število delavcev invalidov, zaposlenih v invalidskih podjetjih, pa za več kot 14 %. Podpora tem podjetjem je torej nezadostna ali pa neustrezna. In na žalost to ni pomota, ampak sistemski pristop. Tudi za to vlado vprašanje invalidov, kot socialno vprašanje na sploh pogosto ni prioriteta in jih je takoj pripravljena žrtvovati za doseganje maastrichtskih kriterijev. Pred mesecem dni je večina v tem državnem zboru, recimo, sprejela rebalans proračuna za leto 2014, v katerem je izdatke za obrambo povečala za 1,7 %, hkrati pa jih zmanjšala na postavkah podpora



zaposlovanju in rehabilitaciji invalidov in izenačevanje možnosti za invalide. Kakšen je odnos do invalidskih podjetij pove tudi dejstvo, da sta hoteli obe prejšnji vladi privatizirati edini preostali invalidski podjetji, ki sta še v neposredni večinski lasti države. Namesto da bi ju minimalno ščitili pred konkurenco, ju izpostavljajo nevarnosti špekulativne likvidacije. Upamo, da ta vlada ne bo nadaljevala v tej smeri.

Proračunski predlog za leto 2015, ki ga je potrdila Evropska komisija, je poln takih protisocialno naravnanih ukrepov tako na strani prihodkov kot strani odhodkov. Vlada se je zavestno odločila za varčevanje najšibkejših namesto za socialno pravične in ekonomsko smiselne ukrepe. Če pogledamo aktualni primer. V tem primeru Vlada meni, da je trikratnik minimalne plače, torej dobrih 2 tisoč 300 evrov bruto visoka plača, a na drugi strani se upira višji obdavčitvi plač treh od petih odstotkov najbolj plačanih. Zakaj? Očitno ne vlada v interesu večine državljanov ali pa vsaj večine svojih volivcev, ampak v interesu tistih tri od petih odstotkov najbolj plačanih, ki jih s takimi politikami ščiti. Težave, ki naj bi jih ta ukrep naslavljal in nasploh javnofinančni primanjkljaj, bo mogoče zmanjšati samo s povečevanjem davkov na dohodek od kapitala in premoženja, davka na dobiček podjetij in uvedbo normalnih davkov na premoženje. Primanjkljaj bo mogoče zmanjšati s strogim obdavčenjem transakcij ... / znak za konec razprave/... davčnimi oazami, nikakor pa ni dopustno, da bi ga zmanjševali z ukrepi, zaradi katerih bodo prizadete skupine najbolj ranljivih delavcev.

V Združeni levici zakona zato tudi v drugo ne bomo podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov in v njenem imenu gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Spoštovani predsednik, ministrica s sodelavci, državni svetnik, kolege in kolegi!

Državni svet je izpostavil enake zadržke glede predloga zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov, kot smo jih nedavno sami predstavili javno. Še vedno se čudimo, da je na prednostni listi ukrepov Vlade Republike Slovenije za doseganje fiskalnih ciljev proračuna ravno ukrep, ki prinaša spremembo oziroma odpravo oprostitve plačila prispevkov za socialno varstvo, to je zdravstveno in pokojninsko zavarovanje zaposlenim neinvalidom v invalidskih podjetjih. Naše mnenje potrjujeta in krepi tudi odklonilni mnenji Zavoda invalidskih podjetij Slovenije in Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije. Obe organizaciji opozarjata predlagatelje, da bo predlagani ukrep prizadel celotna invalidska podjetja, kljub temu da se bo obveza plačevanja prispevkov za socialno

zavarovanje uvedla zgolj za v teh podjetjih zaposlene neinvalidne. Državni svet v svoji zahtevi za ponovno odločanje o tem zakonu celo izrecno napiše, da je obrazložitev predlaganega ukrepa objektivno, vsebinsko in formalno zavajajoča. Invalidska podjetja težje vzdržujejo konkurenčnost, kljub temu pa so v težkih kriznih časih večinoma dobro preživela. Ker so spremembe v ureditvi gospodarskega okolja prepogoste, gospodarstveniki opozarjajo tudi na nemogoče strateško dolgoročno načrtovanje razvoja teh podjetij. Gospodarstvo je treba razbremeniti, to pa še toliko bolj velja za invalidska podjetja. Krščanski demokrati upamo, da ste predlagatelji oziroma koalicijske stranke ob teh opozorilih širše javnosti, ki so se izrazile v tej zahtevi Državnega sveta za ponovno odločanje, dobro premislili ter spoznali svojo zmoto.

Poslanci Nove Slovenije pa zakona tudi ob ponovnem odločanju ne bomo podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima poslanska skupina Zavezništvo in v njenem imenu gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Pozdravljeni!

V resnici je na svoj način dobro, da je Državni svet naredil to potezo in odločal o vetu na ta zakon. Še posebej zato, ker verjamem, da po zadnji razpravi, ki smo jo opravili v Državnem zboru, je bilo kar nekaj nejevernih Tomažev glede na samo razpravo, ki je potekala v sami razpravi, pa tudi kasneje pri obrazložitvi glasu, in nekateri so res mislili, da gre za jemanje denarja invalidom in podobne nesmisle. Danes na odboru je potekala razprava predvsem v smeri soočenja pogledov na ukrep, ki ga je predlagala Vlada oziroma Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Moram reči, da smo v zavezništvu zelo jasnega mnenja, da argumentov, ki gredo v smeri predvsem tega, da se veto podpre in zaustavi veljavnost tega zakona, ne gre, ker argumenti preprosto niso držali.

Zato bomo v Zavezništvu podprli ta zakon, kajti v končni fazi je prav, da se določene stvari začnejo spreminjati. Preveč let je minilo in preveč let je prevladovalo predvsem mišljenje, da vse, kar ima predpono invalidsko, je tudi nedotakljivo. Ni res, za besedo invalidsko se marsikdaj skriva tudi tisto, kar nima zveze ne z invalidnostjo, ne z vsem tistim, kar je temu pravzaprav tudi namenjeno. Zato tukaj lahko rečem samo v bistvu bravo za pogum, kajti gre za prvo ministrico, ki je uspela narediti vsaj en korak naprej, da se določene stvari razčistijo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina SMC in v njenem imenu gospa Irena Grošelj Košnik.

IRENA GROŠELJ KOŠNIK (PS SMC):

Spoštovani predsednik, spoštovana ministrica, predstavnik Državnega sveta, spoštovane kolegice in kolegi!

Glavna sprememba zakona se nanaša na oprostitvev plačila prispevkov za neinvalidne delavce v invalidskih podjetjih, kar je povzročilo kar nekaj nasprotovanj v družbi. Pri tem moramo izpostaviti, da ta ukrep po našem mnenju ne bo posegal v politiko zaposlovanja večine strokovnega kadra za delo z invalidi ter izvajanje razvojnih nalog v teh podjetjih. Zato tudi menimo, da negativnih učinkov na poslovanje invalidskih podjetij ne bo in s predlaganimi spremembami ostajajo temeljna načela, na katerih temelji Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji, nespremenjena. Invalidska podjetja so tista s 50 % zaposlenih invalidov in invalidska podjetja z vsaj tretjino težjih invalidov in so oproščena plačila prispevkov za socialno varnost tudi za neinvalidne delavce. S tem predlogom zakona se določa najvišje plačilo neinvalidov, za katero so invalidska podjetja še naprej oproščena plačila prispevkov za socialno varnost, in ta meja se postavlja na trikratnik minimalne plače, to je 2 tisoč 367 evrov. Zato moramo poudariti, da olajšava v obliki oprostitve plačila prispevkov še vedno ostaja. Za razliko med dejansko izplačano plačo in trikratnikom minimalne plače pa bodo morala invalidska podjetja plačati prispevke za socialno varnost, in sicer samo za delavce neinvalidne.

Pri predlogu zakona moramo še omeniti, da poenostavlja postopke poročanja o porabi državnih pomoči. Pri tem moramo izpostaviti, da s spremembami zakon ne posega v namen zakona, to je povečati socialno vključenost invalidov in zagotavljati možnosti za njihovo enakovredno udeležbo na trgu dela z ustvarjanjem ustreznih delovnih mest ter pogojev za delo in prerazporeditev sredstev iz pasivnih v aktivne ukrepe na področju zaposlovanja. In sicer to ostane za 11 tisoč 250 invalidov in 4 tisoč 800 neinvalidov. Postavlja pa s tem zakonom država mejo, nad katero ni več pripravljena priznavati oprostitve prispevkov, in sicer pri 600 neinvalidnih zaposlenih, ki imajo povprečno plačo 3 tisoč 400 evrov. Na ta način motivira, da se bodo lahko vodilni v teh podjetjih gospodarno odločili, da zaposlijo več drugih neinvalidov ali mladih strokovnjakov ali invalidov, ki ne bodo imeli včasih tudi tako nerazumno visoke plače.

Poslanska skupina SMC zato predlog spremembe tega zakona podpira. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin in prehajamo na ponovno odločanje o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov. Poslanke in poslance prosim, da

preverite delovanje glasovalnih naprav. Ob tem vas želim opozoriti, da mora pri ponovnem odločanju skladno z drugim odstavkom 91. člena Ustave Republike Slovenije za sprejetje navedenega zakona glasovati večina poslancev zbora, to je 46 ali več.

Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 49, proti 26.

(Za je glasovalo 49.) (Proti 26.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda ter tudi 8. izredno sejo Državnega zbora.

Seja je bila končana 23. decembra 2014 ob 15.49.



INDEKS GOVORNIKOV

B

BAČIČ, MARIJA 8

D

DIMIC, IVA 10

G

GROŠELJ KOŠNIK, IRENA 11

J

JENKO, MAG. JANA 8

K

KOPAČ MRAK, DR. ANJA 7

KOVŠČA, ALOJZ 5

M

MESEC, LUKA 9

MÖDERNDORFER, JANI (JANKO) 10

P

POJBIČ, MARIJAN 7

PRIKL, UROŠ 6



LEGENDA

PS SMC – Poslanska skupina Stranka Mira Cerarja
PS SDS – Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke
PS DeSUS – Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije
PS SD – Poslanska skupina Socialnih demokratov
PS ZL – Poslanska skupina Združena levica
PS NSi – Poslanska skupina Nove Slovenije
PS ZaAB – Poslanska skupina Zavezništvo Alenke Bratušek
PS IMNS – Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti